

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 8 (1650) 1989 m. kovo mėn. 7 d.

XXXIV METAI

Melbourne

„Vardan 700,000 lietuvių, kurie žuvo nuo rusų“

Anapus poliarinio speigračio Rusijos koncentracijos lageryje, kur temperatūra nukrinta žemiau nulio iki 58 laipsnių šalčio, 1954m. žmogus, žinomas tik Nr. SH455, tapo kunigu. Po aštuonerių metų kalinimo jį slapta išvestino vienas iš ten kalinamų 5 vyskupų. Dar praėjo pora metų, kol kun. Svarinskas sugrįžo į savo širdies vietą - į Lietuvą.

Kun. Svarinskas buvo nutremtas už poliarinio speigračio į lagerį 1946m., dar jam tebestudijuojant kunigų seminarijoje. Jis aktyviai rėmė lietuvius partizanus, kurie kovojo už laisvę nuo 1940m. sovietų okupacijos pradžios.

Tas jo pirmasis įkalinimo dešimtmetis buvo tik pirmasis iš trijų atksirų periodų, kuriuos jis praleido politiniams kaliniams skirtuose Rusijos niūriausiuose lageriuose.

Nežiūrint virš dviejų dešimtmečių praleistų tuose lageriuose, dažnai prie sunkiųjų darbų ir žemos temperatūros, kunigo Svarinsko dvasis nepalūžo. Dabar ištremtas ir iš Tėvynės, yra Australijoje iki kovo pabaigos.

Kun. Svarinskas jau 63 metų amžiaus, išgyveno sunkiai pakeliamą ir šalčio priespaudoje. Bet jis per visas tamsumas įstengia matyti tikėjimą ir viltį. Net ir Arktikoje praleistas laikas neįstengė sunaikinti jo tikėjimo.

„Ten dvylika mėnesių žiemos, o kas lieka - tai vasara, - taip mes buvome įpratę kalbėti“, ir čia jis nusišypsos.

Po dešimties metų kalėjimo bausmės šiaurės Rusijoje, sugrįžęs 1956m. jis teturėjo tik pora metų tariamos laisvės, kai ir vėl buvo įmestas į kitą koncentracijos lagerį, šį kartą į šalčio sukaustytą atšiaurų Uralo kalnyną ant Sibirinės Rusijos sienos. Ten jis atliko 6 m. bausmę už tariamą „nusikaltimą“, kad mokė tikrą Lietuvos istoriją.

Tik prieš aštuonius mėnesius kun. Svarinskas pasirodė iš trečiojo įkalinimo, iškalbėjęs pusšimtį metų kitame bauriame lageryje apie 600 kilometrų į pietų rytus nuo Maskvos.

Kada jis pradėjo bausmę 1983m., jam jau buvo sudayta didžiulė byla, kalbant prieš sovietus dėl lietuvių persekiojimų. Jis taip pat dirbo pagrindžio spaudoje, kuri registravo sovietų valstybės nusikaltimus ir religijos persekiojimų faktus.

Jį suareštavus 1983m., iš Romos ukrainiečių kardinolas Joseph Slipyi nusiunte užtarimo pranešimą: „Aš pažįstu kunigą Svarinską, kadangi aš pats buvau Sovietų kalėjime su juo prieš 20 metų. Mes abu kartu vilkome kalinio gradines... mes abu nešėme

Melb. arkiv. savaitraštis „The Advocate“ vasario 23d. laidoje pristato per porą puslapių su nuotraukomis kun. A. Svarinską iš spaudos konferencijos Melb. lietuvių parapijos namuose Kensingtone, kurio vertimą čia pateikiame. PD

persekiojimų, pažeminimų ir teroro kryžių. Jis mane palaikė, stiprino ir man padėjo“.

Kun. Svarinskas sako, kad kai kurie dalykai pasikeitė Lietuvoje. Kai 40-to dešimtmečio pradžioje jis rėmė Lietuvos partizanus, tada nebuvo kito kelio, tik smurtas ir savigny: „Sovietai norėjo mus išžudyti ir bandė sumobilizuoti į savo armiją, - tai žygis, kokio lietuviai negalėjo priimti, kadangi jie negalėjo kovoti prieš Dievą komunistų kariuomenėje. Šiandieną mes daugiau nebesinaudojamės fiziniu pasipriešinimu, tai nebeįmanoma. Komunistai turi sovietų armijas. Bet jie negali sunaikinti mūsų dvasios ir tuo keliu mes negalime būti nugalėti. Išskentėjęs didžiausius izoliacijos kraštutinumus ir vargus, kun. Svarinskas, atrodo, stebisi, kodėl daug mažesnis spaudimas dažnai susilpnina Katalikų Bažnyčią.

„Jei mes kunigai nedrįstame pakilti už mūsų religiją ir už mūsų teises, tai kaip galime vaikus mokyti, kad gintų tikėjimą ir ką tai reiškia? Tada jie mus neseks, jeigu mes patys esame bailiai“.

Kun. Svarinskas visai mažai tekalba apie savo paties patirtus ir išskentėtus kankinimus, bet vietoj to jis atsisaukia į 700,000 lietuvių, kurie žuvo rusų rankose nuo pat okupacijos pradžios. Dabar Lietuvos gyventojų tik 3,200,000.

„Tie, kurie žuvo, yra nekalti. Daugelis jų buvo ištremti į Sibirį, daugumas jų mirė kalėjimuose, apleisti tokiose atšiauriose neįmanomose gyventi aplinkybėse. Kai kuriais atvejais tai buvo blogiau negu baudžiamoje būrio būti sušaudytiems, kadangi kai kurie po

24 m. sunkaus darbo ir pasibaisėtinių kentėjimų mirė. Tai yra tortūros - kankinimai. Nežiūrint tų mirčių, net ir dabar niekas jais nesidomi. Vakarai apie juos nieko nesako“.

Kun. Svarinskas sako, kad šiandien Lietuvos persekiojimas eina kita forma. Lietuva ekonomiškai yra geriausia Rusijos imperijoje. Lietuviai geria mažiau ir dirba daugiau. Žmonės jau leidžiami eiti į bažnyčią. Tikroji Lietuvos istorija jau leidžiama mokyti. Po

30 metų sovietai pripažino, kad lietuvių kalba yra oficiali respublikos kalba. „Bet jei eini į bažnyčią, esi diskriminuojamas. Gali dirbti tik farmose, bet ne valdžios įstaigose, negali mokyti mokyklose. Esi nepageidaujamojo sąrašuose... Žmonės dabar nemiršta nuo persekiojimų, bet visą laiką skauda. Sovietai tavęs vieno niekada nepalieka ir jų veiksmai sukelia taip daug sielvarto.“

Tas Lietuvos sielvartas verčia kun. Svarinską kalbėti apie „glasnost“. Vakarai dar tebežvelgia į nacių karo nusikaltėlius, bet jie nieko nesako apie 45 milijonus žmonių, ir gal būt dar daugiau milijonų, kurie buvo nužudyti nuo pat Rusijos revoliucijos. Taip pat niekas nekalba apie penkis milijonus Ukrainos katalikų, kurie veikia pogrindyje, nebeturėdami nei kunigų, nei vyskupų.

„Tai yra Katalikų Bažnyčios tragedija ir Vakarų gėda. Vieni laisvėje nieko nesako ir kiekvienas mano, kad Gorbačiovas padarė stebuklus. Katalikų Bažnyčią nekreipia dėmesio į persekiojimus, kurie vyksta pačioje savo Bažnyčioje. Katalikų Bažnyčia dažnai nieko nesako dėl žmogaus teisių“.

Lietuviai aktivistai pripažįsta, kad kartais siekiami lietuvių Gorbačiovo ir jo partijos priimti Vakaruose suteikia abiem pusėm naudos. Kun. Svarinskas iš kalėjimo buvo išleistas 1988m. liepos mėnesį po to, kai Prancūzijos prezidentas Mr. Mitterand ir JAV prezidentas Mr. Reagan pristatė Gorbačioviui sąrašą politinių kalinių kad būtų paleisti.

(Nukelta į 4 psl.)

Šv. Kazimieras Lietuvos Globėjas

Dail. A. Valeškos vitražas šv. Kryžiaus vienuolyno kop. Čikagoje.

Užtikrinkime Lietuvai geresnę ateitį

Tarp daugelio iškilų ir garbingų datų, kurios yra neišdildomai įrašytos į lietuvių tautos istoriją ir jos sąmonę, ypatingos reikšmės yra 1918-ųjų metų vasario 16-oji - Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo diena. Vasario 16-oji apvainikavo darbus ir aukas visų tų, kurie kovojo už Lietuvos garbiną ateitį, už jos laisvę. Tai visų tautos švietėjų, knygnešių, lietuviškosios „Vargo mokyklos“, Krazių didvyrių, sukilėlių, Lietuvos dainių, aušrininkų, visuomenės veikėjų - siekių ir svajonių išsipildymo diena. Tai lietuvių gyvybingumo ir dvasinio tvirtumo šventė. Vasario 16-osios aktas yra ne kas kita, kaip paskutinė grandis ilgoje lietuvių tautos valstybingumo vystimosi raidoje. Tokia yra Vasario Šešioliktosios istorinė prasmė. Tačiau Vasario Šešioliktosios minėjimas nėra vien praeities įvykio prisiminimas. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimas prieš 71-nierius metus Gedimino sostinėje yra gyvas ženklas dabartinėm kartom tvirtu tikėjimo į savo tautos ateitį. Tauta kiekvienas metais prisimindama, o šiais metais pirmą kartą po ilgų dešimtmečių viešai atžymėdama Vasario Šešioliktąją, liudija, kad ji nepamiršta Nepriklausomybės paskelbimo akto lemiančio svorio krašto gyvenime, drauge sustiprindama savo dvasią. Kas yra įvykę Vilniuje prieš 71-nierius metus nėra veltui nei dingę, nei žuvę, nors kartais sunkiose politinėse aplinkybėse galėtų taip atrodyti. Praeitis paprastai atsiliepia ateičiai. Garbindami savo garsią praeitį lietuviai įgijo savo tautinę sąmonę ir stipriai įtikėjo į savo atskirą likimą ir į savąjį nepriklausomą tautinį pašaukimą. Šitaip didieji tautos įvykiai, tarp kurių vieną svarbiausių vietų užima Vasario Šešioliktosios diena - yra gairės, kuriomis netik nužymimas jau nueitas kelias, bet nurodoma ir linkmė ateities darbui ir žygiui, siekiant užtikrinti Lietuvai geresnę ateitį. LRTV

Okupuotosios Lietuvos spaudos mintys

Dabar toji sauda labai įdomi

Be galo neįdomi buvo okupuotos Lietuvos spauda, kaip ją mes pažinome nuo 1940 metų. Pats oficiozas „Tiesa“ iš tiesų skelbė melą netiesą, apgaulę. Žmonės tai žinojo ir labai nenoriai tokį laikraštį imdavo į rankas. Tačiau prenumeruoti turėjo - „vykdyti planą“.

Bet reikalai ėmė keistis „viešumo“ - glastnost - gadynėje. Valdinė spauda ėmė viešai skelbti komunistų vadų bei jų tarnų - pakalikų padarytus žiaurumus, nuoskaudas, neteisybes. Tuo pačiu spauda pasidarė įdomi skaitoma, net laukiama. Pakilo laikraščių tiražai, iš kurių šiuo požiūriu liberališkiausias dienraštis „Komjaunimo tiesa“ šiais metais pasiekė 560,000 egz. tiražą. Tai negirdėtas įvykis spaudos istorijoje. Įdomūs ir keli kiti laikraščiai, ypač išveiviams skirtas „Gimtas kraštas“ (jam daugiau „leidžiama“), „Valstiečių“ laikraštis, „Švyturys“, „Nemunas“, labai atviras „Literatūra ir menas“. Tik oficiozas „Tiesa“, nors gerokai priartėjo prie tiesos, bet vis dar laikosi arčiau Maskvos nustatytos linijos.

Nuo 1988m. vidurio išėjo visa eilė Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio periodinių leidinių. Žinome gal pora dešimčių ar daugiau jų vardų: LPS žinios, Atgimimas, Sąjūdžio žodis, Mažoji Lietuva, Tikėjimo žodis, Krivulė, Kauno aidas, Aušrinė, LLL biuletenis, Sietynas, Blaivybės aušra, Žalioji Lietuva, Lietuvis studentas, Skautas, Ažuoliukas, Geležinis Vilkas, Naujoji Lietuva, Katalikų pasaulis ir kiti. Didžiąją dalį jų turime po ranka. Taigi galime atrinkti pluoštą kad ir padrikų, bet įdomesnių minčių tiek iš valdinės, tiek iš Sąjūdžio spaudos.

Virgilijus Gasiliūnas „Komjaunimo tiesoje“, toliau apie praėjusius laikus šitaip rašė: „Skradžiai žemę prasmego, tauta, o jos vietoje išdygo, liaudis“. Kalbą, tuos mūsų būties namus, pasak. M. Heidegerio, tik „vartojome“, nesirūpindami sušelpiti, įtikinėjom, jog gyvuos be mūsų pastangų... Iki pastraupų metų nebuvo grįžęs iš Lietuvos ištremtas ir Vakaruose pasitraukęs žodis „tauta“, jį turėjo pakeisti „nacija“ ir „liaudis“: tvynės sąvoka taip išsiplėtė, kad atrodė per visą gyvenimą jos visos neapžlūrėsi. Mums reikia gyvos kalbos“. (KJT Nr. 15, 1989)

Vietoje savo tautos lietuviai turėjo garbinti „didįjį brolių“, apie kurį VIII klasės vadovėlyje - paruoštas trijų maskvinių rusų, išverstas į lietuvių kalbą - rašoma:

„Tu geras, didis iš tiesų,

Tu šimtą kartų žmogus!

O, ruse, koks tu man brangus,
Vyriausias broli mūs!“

Ir štai dabar mažasis brolis staiga ėmė nebeklausyti didžiojo. Nelauktas atvėjis. Mitkiną pakeitęs KP II sekretorius Beriozovas - kiek aplietuvėjęs, lietuvaite vedęs - apie tai viena proga išsireiškė: „Nelengva vyresniajam broliui tapti jaunesniu...“

BRONIUS KVIKLYS
Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

„Rusai, gyvenantys kitose respublikose, net nemano kalbėti tų respublikų valstybinėmis kalbomis, nes iki šiol tam niekas neskatinio“ - (Vacl. Adomkus, „Atgimimas“ Nr. 10).

Daugelis lietuvių tiki pozityviomis M. Gorbačiovo reformomis: „M. Gorbačiovas negali pasiekti atsinaujinimo be sąjunginių respublikų pagalbos. Jeigu mes bent kiek politikai, jo paskelbtą persitvarkymą turėtume remti netgi tada, kai ir pats M. Gorbačiovas jo būtų asisakęs - (R. Ozolas, „Atgimimas“ Nr. 11). O Ignas Misiūnas šitaip samprotauja: „Prancūzai ir rusai - didelės tautos, jos gali leisti į panašius kruvinus eksperimentus. Jeigu tokį eksperimentą sau leis lietuviai, iš tautos neliks nė atminimo. Jau dabar mums belieka paverkti ant įsivaizduojamų prūsų ir jotvingių kapų, o šūkis „Pirmyn į Vakarus“ nemažiau dabar populiarus, kaip Petro I ar ankstesniais laikais“ - („Kauno diena“ Nr. 1, 13, 1988).

Nepriklausomybės idėja tautoje labai gyva, nors ir pavojinga. Arūnas Vyžintas rašo: „Nesu pesimistas, bet mes dar nesame apsaugoti nuo latvių, totorių, kalmukų, baškų ir daugybės kitų tautų likimo. Ir kol neturėsime realaus suverenumo, negelbės nei lietuvių valstybinės kalbos statusas, nei vėlavos, nei himnai, nei kitos vertybės. Nėra ko džiaugtis, kad mūsų kol kas „daug“. Mūsų mažai, labai mažai. Korane yra parašyta: „Alache, duok mums vėtrą, kad ištovėtume!“ Labai lengva eiti, kada vėtra pučia į nugarą. O mes nuo pirmo dvelktelėjimo į veidą jau gūčiamės. O mūsų dar laukia atkakli ir ryžtinga kova. Ji tik prasideda. Todėl, broliai tautiečiai, atsipeikėkite! Nusikratytime dvasios tingulio, pabuskime!“ - („Kauno diena“ Nr. 3, 15, 1988).

Bet Ponas Jekovlevas pasakė: „kad daugelis judėjimo idėjų yra tolimos nuo realybės ir kad bet kokios viltys, jog respublikos galės atgauti nepriklausomybę, kokią jos turėjo prieš tarybinę aneksiją 1940 metais, yra „paprasciausia nereali“. - („Atgimimas“). Tačiau Ignas Misiūnas atkakliai teigia: „Sąjūdžio veikloje negalima pralaimėti. Jeigu šluota išbyra į atskirus žabečius, ji negailingai sulaužoma. Sąjūdžio smegenys negali būti subyrėjusi šluota. Jeigu suges druska, neturėsime kuo sūdyti“.

Sunkią tautos kovą pranašauja ir iškilęs poetas Justinas Marcinkeičius („Gimtas kraštas“ Nr. 2, 1989): „Nežinau, ar kas pastebėjo, kad paskutinis K. Donelaičio „Metų“ žodis yra „vargsim“. Noriu kartu su poetu pakartoti jį šiandien: vargsim, gindami savo žemę, kalbą, istoriją ir kultūrą, vargsim, gindami savo upes.

ežerus ir miškus, vargsim, gindami žmoguje gerumą, teisingumą, dorumą, dieviškumą. Vargsim, nes taip paskutiniu metu žodžiu išpranašauta mūsų Biblijoje - „Metuose“. Ir poilsio čia mums nebus, nes tai šventas vargas. Didžiulė paguoda ir parama, kad kartu sumumis bus ir Mūsų Kristijonas“.

O kaip gi vertina dabartinę atgimstanti Lietuva mūsų išveiviją? Iš esmės labai teigiamai ir į ją deda daug vilčių, ypač laukdami ekonominės pagalbos. Tačiau yra ir kitokių balsų. Štai valstietė Adelė Bumbliauskienė iš Kelmės „Valstiečių laikraštyje“ (Nr. 13, 1989) rašo: „Daug „gero“ padarė tie mūsų broliai lietuviai, kurie spėjo pabėgti į užsienį. Vis mus „vadavo“, kurstė, džiugino. Esą jau greitai ateisime, išvadosime. O čia gyvenimas bėgo sava vaga. Mes pjoėmės, šaudėme vienas kitą ir vis laukėme „vaduotojų“. Taip ir nesulaukėme iki šiolei, nors ir šiandien jie mus „tebevaduoja“... Mieli broliai, užjūrio lietuviai. Štai ką aš jums pasakysiu: mes buvome tremiami, šaudomi, o jūs gyvenote kaip Dievo užantyje. Jei dabar norite grįžti - prašome“... Taip ir nesulaukus „vaduotojų“, suvarė mūsų žmonelius į kolūkius, atėmė brangiausią turtą - žemę ir žmogaus pabalbininką - arklį. Visi Maskvos valdovai buvo mums patėviai, o pirmasis jųzups - tai patėvių patėvis... Kiek daug Lietuvoje mokytojų žmonių ir kaip jie gražiai moka kalbėti! Tik kodėl jie leido kad mūsų Lietuva sunyko, atsirado žaizdos. Miškai džiūva, nes lapus graužia chemijos dūmai, o šaknis spaudžia žmonių suvilktas metalas ir dar visoks šlamštas, upėmis teka dizelinis kūras, chemikalai ir dar visoks teršalas.

Baigiant prisimintini vienos latvės iš Rygos žodžiai: „Aš buvau Lietuvoje ir mačiau Kryžių kalną. Tautos, turinčios tokią šventą vietą, neįmanoma sunaikinti, kaip ir tų kryžių. Tokia tauta niekad nepražūs“. („Kauno diena“ Nr. 3, 15, 1988)

Lietuvos tautinio jaunimo sąjunga

Užsienio spauda paskelbė Lietuvoje neseniai įsikūrusios Lietuvos tautinio jaunimo sąjungos Manifestą. Manifeste tarp kita ko yra sakoma: Mūsų ateitis - nepriklausoma, demokratiniais pagrindais tvarkoma Lietuvos valstybė kaip būtina sąlyga tautai gyventi ir kurti. Nepriklausoma, neutrali Lietuva kartu su kitomis Pabaltijo valstybėmis būtų žymus įnašas į Europos ir pasaulio saugumą. Laisvo lietuvių tautos apsisprendimo garantija ir istorinio teisingumo atstatymas yra Sovietų Sąjungos tarptautinio prestižo reikalas. Mes negalime remtis trumparegišku politiniu atsargumu, dviprasmiška suvereniteto sąmpra ir klatinga federalizmo politika. Lietuvos tautinio jaunimo sąjunga Manifestą baigia šiais žodžiais: Nekurkime šviesios ateities iliuzijų imperijos sienose. Tegul mus vienija ryžtas ir valia kelyje į Naująją Lietuvą.

LRTV

Published by Dr Pranas Daukyns
18 Henry St, Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

ĮVYKIAI

Canberra. Vyriausybės atstovai veda derybas su sovietų delegacija dėl sovietų žvejybos 50 laivų žvejoti Australijos vandenyse ir pasinaudoti uostais ir teise Australijoje nusileisti Aerofloto lėktuvams. Už tokias lengvatas sovietai žada iš Australijos daugiau pirkti kviečių ir vilnų.

Vakarų Australijoje nuo Dampier į vakarus jūros dugne gręžiant, užtikta vėl naujų alyvos rezervuarų, kuriuos netrukus ruošiasi eksploatuoti.

„Australian“ vasario 27 d. laidoje praneša iš Estijos, kad respublikos prezidentas Arnold Ruutel tautiniam susirinkime kalbėjo atstatyti Estijos suverenitetą: kad nebesame izoliuotame pasaulyje, Estijos žmonės nori gyventi vertingą gyvenimą, kad mūsų kraštas būtų laisvas, demokratiškai ir ekonomiškai išvystyta respublika.

„The Advocate“ Melbourne praneša iš Romos, kad Lietuva netrukus tikisi sulaukti dviejų naujų vyskupų. Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius sausio 28 d. buvo susitikęs su popiežium Jonu Pauliu II ir kalbėjo apie naujus reikšmingus įvykius Lietuvos Bažnyčioje, Lietuvos Globėjo Šv. Kazimiero relikvijos kovo 4 d. bus sugrąžintos į Vilniaus katedrą, grąžinama ir Šv. Kazimiero bažnyčia, kuri nuo 1962 m. buvo paversta į ateizmo muziejų.

Melbourne „The Herald“ dienraštis vasario 14 d. pranešė Reuterio agentūros žinią, kad Vilniuje demonstravo apie 50,000 rusų ir lenkų, kad jų kalbos Lietuvoje tampa antraeilės, o ne pirmaeilės. Dienraštis praneša, kad Lietuva, Latvija ir Estija 1940 m. buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą ir tik dabar Lietuvos sovietinė valdžia davė įsakymą pramonės vadovams išmokyti lietuvių kalbą per dvejus metus ir tam potvarkui pritarė masinis Lietuvos Sąjūdis. Panašiai tautinės kalbos pripažintos Latvijoje ir Estijoje.

„The Age“ dienraštis savo korespondento iš Maskvos žiniomis praneša apie įvykius Lietuvoje ir kovo mėnesį vykstančiuose rinkimuose komunistų partijos vadas Algirdas Brazauskas nebebus išrinktas deputatu. Beveik prieš 4 mėnesius Vilniuje Sąjūdžio kongrese jis buvo apdovanotas gėlėmis ir po jo kalbos visi atsistojo plojo, bet kai Maskvoje jis nepalaikė Estijos suvereniteto, tai per naktį prarado 50% savo populiarumo. Dabar Sąjūdžio kandidatai pralenkia komunistų partijos kandidatus ir ne valdžios leidžiami laikraščiai viešai suklestėjo.

Jeruzalė. Spaudos agentūrų pranešimu kovo 1 d. Izraelio kareiviai nušovė 15 arabų ir 30 sužeidė okupuotose arabų srityse. Kai arabų jaunimas akmenuku vienas izraelitui kareiviui pataikė į kaktą, tai kareiviai pradėjo arabams keršyti ne savo krašte, bet arabų okupuotose žemėse.

Maskva. Tasso agentūra praneša, kad Armėnijoje nesiliaujant demonstracijoms, pagaliau rusai ten uždarė savo atominės energijos reaktorių ir pačią atominę jėgainę.

TEVIŠKES AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOJE LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mioldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Pop. Jono Pauliaus II

APAŠTALIŠKAS PO 1987 METŲ SINODO PASKATINIMAS

„Christifideles Laici“

L. Tulaba

Šių metų sausio mėnesio pabaigoje paskelbtas ilgas popiežiaus Jono Pauliaus II Dokumentas apie pasauliečių pašaukimą ir apaštalavimą Bažnyčioje ir pasaulyje. Dokumentas yra oficialus Bažnyčios pasisakymas apie pasauliečių rolę Bažnyčios veikloje, kaip tai buvo svarstyta ir rekomenduota paskutiniame vyskupų Sinode 1987.

Dokumentas susideda iš įvado ir penkių skyrių. Pabaigoje pridėdama paskatinimas ir malda.

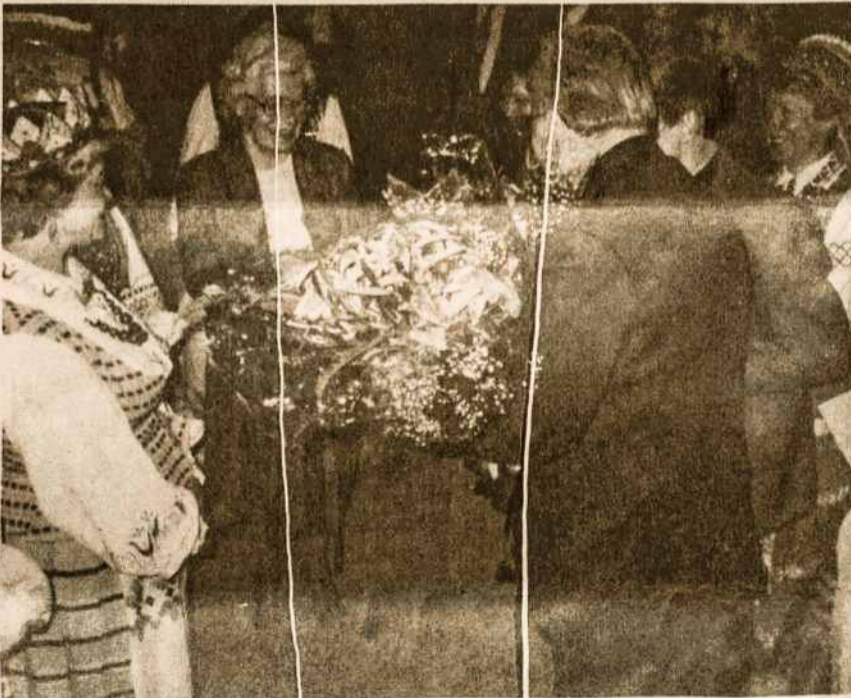
I. Įvade cituojame evangelijos panašybę apie kvietimą darbininkų į vynuogyną. Kvietimas liečia visus: vyskopus, kunigus, vienuolius, vienuoles ir pasauliečius. Ypatingu būdu pasauliečiai yra kviečiami ne stovinėti be darbo, nes dabarties gyvenimas su kylančiu gėrbūviu ir su grąšančiu nukrikščionėjimu yra reikalinga labiau negu kada gerų krikščionių darbininkų bei apaštalų. Plati darbo dirva yra kovos lauke prieš sekuliarizaciją; prieš žmogaus

teisių laužymą ir asmens nuvertinimą; prieš nesantaiką, siekiant grąžinti visus prie Kristaus, kuris yra tikroji ir paskutinioji žmonijos viltis.

II. Pirmas skyrius pradedamas citata iš evangelijos apie vynuodį ir šakelės. Senam ir Naujam Testamente vynuogynų nusakoma Dievo Tautos - Bažnyčios paslaptis. Šioje paslapyje dalyvauja pasauliečiai, kaip Bažnyčios nariai. Kas yra pasaulietis? Yra Dievo vaikas. Per krikšto Sakramentą kiekvienas tampa atgimdytas naujam Dievo vaiko gyvenimui; tampa įjungtas, kaip narys, į Kristaus Mistinį Kūną-Bažnyčią; tampa šv. Dvasios teikiamų malonių dalininkas. Tuo pačiu pakrikštytasis tampa dalininkas trijų Kristaus mesijaninių savybių: karaliaus, pranašo ir kunigo. Pasaulietis tampa šių trijų išganytojo savybių dalininkas, kaip Kristaus Mistinio Kūno narys, ir visų krikščioniškos bendrystės dalyvis.

Kun. Alfonso Svarinsko pirmasis žingsnis Melbourne vasario 10d. Vos perėjęs muitinę jį pasitiko Spaudos konferencijos salėje Australijos Lietuvių Fondo pirm. Ričardas Šemetas, sveičią sutikęs kun. Pr. Dauknys. Kun. A. Svarinskas ir šalia spaudos konferencijos vertėja Aldona Butkutė.

Foto Edvardas Margan-Marganavičius

Pirmosios gėlės kun. Alfonsui Svarinskiui. Vos išlėktuvui iš Frankfurto nusileidus Melbourne vasario 10d. Spaudos konferencijos salėje su gėlėmis pasitinka iš kairės Marija Šidlauskienė, Elvyra Šemetinė, garbingasis svečias kun. A. Svarinskas, dešinėje - Jievitė Ariėnė ir kiti.

Foto Edvardas Margan-Marganavičius

Tačiau krikšto teikiamas kilnumas pasauliečiui suteikia specialų-pasaulietišką charakterį, bet su teologišku pagrindu. Pasauliečio pašaukimas yra, gyvenant ir veikiant pasaulyje, gyventi tuo pačiu Kristuje ir siekti šventumo.

III. Antrame skyriuje kalbama apie tikinčiųjų ryšį su Kristumi ir jo Bažnyčia. Kristus ir jo Bažnyčia yra vynuodis, o tikintieji yra šakelės. Šakelės turi būti organiškai įjungtos į vynuodį. Taigi ir tikintieji privalo būti organiškai ir gaivalingai įsijungę į Bažnyčią. Ir tai individualiai per Sakramentus, ar bendruomeniniai per įvairius organizuotus sąjūdžius bei vienetus. Pasauliečiai tikintieji yra pašaukti apaštališkai veiklai tiek parapijos ribose, tiek ir visuotinėje Bažnyčios misijoje, talkindami dvasiškiai, bet netapdami tuo pačiu dvasiškiais. Pasauliečiai gali laisvai naudotis specialiomis šv. Dvasios teikiamomis dovanomis-charizmomis, bet su reikiamu atsargumu ir dideliu dėkingumu, įsijungdami į Bažnyčios gyvenimą su sava apaštališka, pastovia ir naudinga veikla.

Kas liečia sąjūdžius bei organizuotą veiklą, ji yra leistina, su sąlyga tačiau, kad pilnai atsakytų Bažnyčios reikalavimams, t.y. turėtų bažnytinį charakterį. Pasauliečių apaštališka veikla-individuali ar organizuota-turi būti artimam ryšyje su bažnytiniu autoritetu.

IV. Trečiame skyriuje kalbama apie pasauliečių bendrą atsakomybę sielovados darbe. Šakelės turi būti gyvos ir organiškai įsijungę į vynuodį, kad neštų vaisių. Lygiai ir pasauliečiai tikintieji turi būti organinėje vienybėje su Kristumi ir Bažnyčia, kad neštų išgainingų vaisių apaštališkoje veikloje. „Aš jus išsirinkau ir paskyriau, kad eitumėte ir neštumėte vaisių, ir jūsų vaisius

tesėtų“ (Jo 15,16). Kristus pašaukė ir paskyrė, kad eitume į jo vynuogyną ir neštume išganyto vaisių. Šis yra visų krikščionių pašaukimas. Būdami tamproje vienybėje su Kristumi ir jo Bažnyčia, visi tikintieji turi pareigą skelbti Evangeliją gatvėse ir skersgatvėse nukrikščionėjusio pasaulio, kviečiant prie Kristaus, kad jame atrastų atgaivą ir dvasinį atsinaujinimą. Reikia taipgi eiti ir pas tuos, kurie yra atskilusios šakelės, ar kurie išvis nėra dar išvydę Evangelijos šviesos. Šiam apaštališkam darbui reikia daug darbininkų, ir jie turi būti tinkamai šiai veiklai parengti.

Evangelijos skelbimas turi būti visų prima nukreiptas į žmogų. Mat, Bažnyčia siekia atskleisti žmogų žmogui. Šis yra pagrindinis Bažnyčios kelias. būtent, atskleisti žmogaus asmens kilnumą. Tai yra laidas sugyvenimui bei taikai pasiekti. Tai yra pagrindas užtikrinti teisę gyventi. Iš asmens kilnumo plaukia teisė į sąžinės ir tikėjimo laisvę.

Krikščioniškoji bendrystė bei vienybė veda į šeimą ar į socialinį bei visuomeninį gyvenimą, kur pasauliečiai turi plačias galimybes nešti bei įgyvendinti Evangelijos dvasią. Tarnauti žmogui reiškia vykdyti teisingumą, praktikuoti gailėstingumą; šalinti visa, kas kenkia, ir puoselėti tai, kas kelia dvasią ir padeda žmogui tapti ir būti geru Dievo vaiku.

(Bus daugiau)

Vasingtonas. Amerikos Pentagono - Gynybos departamento direktorius admirolas T. Wright praneša apie sovietų karinės pajėgos kylančią grėsmę Azijoje ir Pacifike, kur sutraukė naujus karo laivus, naują lėktuvnesį, povandeninių laivų ir naujų 1,300 lėktuvų nors niekas sovietų neketina pulsti.

Kun. Alfonsas Svarinską kalba Melbourne Lietuvių namų salėje Vasario 16b minėjime, klausantis pilnutėlei salei lietuvių.

Foto Edvardas Margan-Marganavičius

Skaudi Marksizmo Likvidacija

LIETUVIAI PASAULYJE

„Komunistinės sistemos įvedimas Rytų Europai reiškė katastrofą. Bolševikų revoliucija - buvo klaidos padarymas. Leninas padarė baisią klaidą pasirinkdamas feodalinei Rusijai marksistinę santvarką. Stalinas pavertė tarptautinį komunizmą į žiaurų imperializmą, kruviną diktatūrą, burokratinį centralizmą ir visuotinę baimę“. Atrodytų tai yra išsireiškimai kokio komunizmo prieš, nepataisomo nacionalisto. Maskvos ir Gorbachevo nelaimei šitą nemalonią tiesą paskelbė specialiai vengrų centralinio komiteto komisija po ištyrinėjimo sovietinės sistemos įvedimo pasėkų... Vienas dabartinės Lenkijos ministeris pareiškė, kad socialistinis modelis, kurį lenkai priėmė 1940 metais (rusų okupuotoj Lenkijos dalyj), neišlaikė egzaminų. O Gorbachevo patarėjas Oleg Bogomolov, pagal vengrų laikraštį, yra pareiškęs vasario mėnesį, kad jis gali pilnai įsivaizduoti Vengriją einančią prie buržuazinės demokratijos, kaip Austrija ar Švedija. Tas, pagal jį, nereikėtų Rusijai saugumo pavojaus. Taigi, atrodo, kad Maskva jau yra apsispratus su mintim, kad Vengriją jai reikės prarasti be antro tankų siuntimo į Budapeštą socializmui gelbėti.

Panašiai rašo ir Lietuvos komunistai „Mene ir gyvenime“. Taip marksistai patys skelbia, kad komunizmas yra supuvęs iki jo pačių pamatų. Problema, ką reikia pastatyti vietoj jo ir kaip tai padaryti be pašalinimo komunistų iš dabar jų laikomų šiltų vietų?

Nėra abejonės, kad perėjimas nuo sovietinės (marksistinės) sistemos prie modernios ekonomijos ir demokratijos yra surištas su dideliais kapitalistinio kūdikio gimdymo skausmais: bedarbė ir infliacija Beverčių rusų ir satelitų valitų šalyse. Masės tokiais atvejais

Rašo Dr. Jonas Kunca

kaltina valdžią. Už tai Lenkijos ir Vengrijos komunistai, gal net sovietų perestroikininkai, pradeda galvoti, kad priėmus kompanijon nekomunistinių organizacijų, atsakomybė kristų ne vien ant marksistų pečių, bet ir ant opozitorių, kurie nieko bendro neturėjo su katastrofinės ekonominės padėties atsiradimu.

Vengrijos centralinis komitetas jau nutarė leisti veikti opozicijos partijom.. Dar trūksta įstatymo nusakančio tokių partijų veikimo ribas. Vengrai ruošiasi išbraukti iš konstitucijos straipsnį, sakantį, kad komunistų partija turi vadovaujančią rolę. Vietoj to žadama įrašyti, kad krašto valdžia pripažins socialinę apsaugą, sieks išvengti bedarbės, skatins viešą, bet ne valstybės, nuosavybę. Visi supranta, kad tokie paragrafai turės vien kosmetinės, bet ne praktiškos vertės. Iki ateinančių rinkimų 1995 metais vengrų komunistai norėtų išlaikyti savo rankose užsienio politiką, armiją ir policiją, aišku, jei opozicijos partijos su tuo sutiks. Lenkai tariasi su laisvom darbininkų unijom, kad joms leisti atlikti opozicijos rolę.

Gorbachevas paskelbė, kad daugpartinė sistema, atseit leidimas veikti opozicijos partijom, yra Maskvai nepriimtinas dalykas. Valdžia, pagal jį, turinti likti komunistų partijos rankose. Kiek prieš jį, vasario pradžioj, Viktor Chebrikov, politbiūro narys (buvęs KGB viršininkas), viešai įspėjo, kad antisocialistiniai elementai veda mases prie anarchijos, kai jie mėgina disputuoti kompartijos vadovavimą. Bet kas šiandien kreipia per daug dėmesio į Gorbachevo ir Chebrikovo įspėjimus? Gyvenimas eina savo keliu ten, kur eina žmonės atsipalaidavę nuo teroro baimės. O jie eina į laisvę ir demokratiją.

Komunistinių valdžių mėginimas kaip nors išsaugoti savo pozicijas ir privilegijas neturi jokių pasisekimo galimybių. Dabar yra klausimas ne apie tai, ar išsigelbės komunistinė sistema ir kartu rusų imperija perestroikos pagalba arba grįžimu prie policinės disciplinos. Komunizmas ir imperija yra pasmerkti mirčiai. Žingeidumą žadina tik tai, kada demokratija bus galutinai pakeitus sovietinę sistemą.

Komunistai, turėdami savo rankose galią, pinigus ir KGB, norėtų atidėti komunizmo likvidaciją kuo tolimesniam laikui, nors jau yra praradę viltį, kad jį galėtų kaip nors prikelti iš numirusių.

Reikia laukti, kad marksistai, nors ir bus priversti leisti veikti opozicijos partijom, darys visokių kliūčių, kad opozicija negalėtų jų „išbalsuoti“. Tik jų nelaimei, žmonės ir nekomunistinės organizacijos labai skuba statyti naujus ir vis didesnius reikalavimus, kuriuos galų gale tiek Maskva, tiek vietinės marksistinės valdžios privalės priimti.

Imperijos padėtis yra panaši. Iki šiol rusai pasitraukė tik iš Afganistano. Ruošiasi apleisti Angolą, Abisiniją, Kambodę ir gal Nikaragvą, o Vengriją jau irgi yra nurašoma nuostolių knygon. Jugoslavija ar Lenkija galėtų būti sekančios kandidatės komunistinio rojus apleidimo. Likvidacija vyksta palaipsniui, nevisai nustatyta tvarka. Kas yra svarbiau, kad ji tęsiasi be pertraukos.

Europos parlamentarai Vilniuje

Kaip praneša užsienio spaudos agentūros, per Vilniuje vasario šeštą dieną įvykusį Europos parlamentarų susitikimą su Persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos nariais, grupė Seimo delegatų iš Kauno įteikė parlamentaram anglų kalba parengtą pareiškimą, kuriame pažymima, kad problemos Lietuvoje gali būti išspręstos tik atkūrus pilną krašto nepriklausomybę ir neutralumą. Pareiškime atkreipiamas dėmesys, kad Lietuva buvo prievarta inkorporuota į Sovietų Sąjungą pasiremiant nacių ir sovietų slaptais susitarimais. Lietuvių tauta, rašoma pareiškime, niekada nesusitaikė su šia inkorporacija. Tai paliūdijo aštuonerius metus Lietuvoje užtrukusi rezistencinė kova, intensyviai propagauta laisva pogrindžio spauda, nenutrūkusį iki dabartinių laikų, įvairios masinės manifestacijos, kaip pavyzdžiui, Romo Kalantos susideginimo atveju ir kitomis progomis. Pareiškime pažymima, kad laisvojo pasaulio kraštai nepripažindami prievartinės Lietuvos aneksijos, suteikė realią paramą lietuvių rezistencijai. Dabar, prasidėjus persitvarkymui Sovietų Sąjungoje ir atsižvelgiant į Gorbačiovo pareiškimus apie tautų laisvo apsisprendimo teisę, rašoma pareiškime, lietuvių tauta tikisi, kad bus atstatyta istorinė tiesa ir Lietuva atgaus nepriklausomybę. Pareiškimo autorių įsitikinimu, tik tokiu būdu lietuvių tauta savo geopolitinę ir kultūrinę padėtį, istorinę patirtimi bei etine prigimtimi gali tapti stabilumu demilitarizuotame Baltijo regijone garantu.

Vardan 700,000 lietuvių, kurie žuvo nuo rusų

Atkelta iš 1 psl.

Sovietų Sąjunga kai kuriuos paleido, bet ne visus, kurie sąrašuose buvo pristatyti. Kai kun. Svarinskas buvo paleistas, tai jam dar buvo likę pusantrų metų kalėti.

„Rusijos ekonomija yra tokia bloga, kad Gorbačiovas nori iš Vakarų gauti investicijų ir technologijos, jis nori pinigų, parodyti, kad yra atviresnis“.

Kun. Svarinskas sako, kad Sovietų įstatymai dažnai yra geri, bet pridėda, kad jie skirti parodyti Vakarams. Teisėjai seka skirtingas instrukcijas. „Teisėjai turi telefoną ir jie gauna instrukcijas iš komunistų partijos“.

Faktiškai, kun. Svarinskas sako, įstatymai yra vietoje, kurie leidžia koncentracijos lagerių bausmę pakartotinai pratęsti be jokio naujo teismo ta prasme, kad kaliniai niekada iš jų neišeitų.

Jis turi labai mažą pasitikėjimo Maskvos vadais, kurie pasirašo įpareigojančias sutartis ir jis atsisaukia į Katalikų Bažnyčią boikotuoti Gorbačiovo pasiūlytą Žmogaus Teisių konferenciją Maskvoje 1991m.

„Jeigu naciai tokią konferenciją sušauktų, ar rusai vyktų į ją? Bažnyčia vietoje ėjusi į Maskvą,

turėtų skelbti Evangelijos pranešimą apie žmogaus teises ir bandyti Maskvą priversti kalbėti apie Ukrainos Bažnyčią“.

Po dvasinių ir fizinių kovų per 43 metus, kun. Svarinskas sako, kad lietuviai kai ką atsiekė savo sujungtomis pastangomis. Jis taip pat sako, kad dabartiniai komunistų vadai pripažino, kad jų „dievai“ buvo kriminalistai. Jie pripažino, kad praeities rusai vadai padarė baisius nusikaltimus. Jis tiki, kad Gorbačiovas ateityje taip pat bus matomas ne herojus, bet nusikaltėlis.

Sovietai pasitraukė iš Afganistano, bet už tai iš kun. Svarinsko negauna pagyrimo: „Jie pasitraukia, kadangi ekonomiškai nebegalu toliau taip eiti. Nė vienas nesako, kad jie nužudė pusantr milijono afganų, bet vien tik tai, kad jie atsitraukia iš Afganistano“.

„Ponas Gorbačiovas ir Maskvos vadai save vadina taikos apaštalais, tuo tarpu jie yra tie, kurie sulaužė taiką ir sukėlė karą“.

Kun. Svarinskas, 63 metų vyras, po ilgos kelinonės iš Europos sėdi išvargęs Melbourne poilsio kambaryje, bet ryžtingas. Jis yra vienas iš tų, kuris išgyveno tris tremimų periodus. Jis atėjo iš tyrlaukių, bet jo balsas išliko stiprus.

„Dvylika mėnesių žiemos, o visa kita yra vasara“.

Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministerijoje neseniai buvo priimta Londone veikiančios Pabaltiečių tarybos delegacija. Pokalbyje su užsienio reikalų ministerijos aukštu pareigūnu Holmes, delegacijos nariai kėlė įvairius klausimus susijusius su tautų ir žmogaus teisių apsaugojimu. Ministerijos pareigūnas, atsakydamas į pabaltiečių delegacijos iškeltus klausimus pažymėjo, jog Britų vyriausybė tvirtai laikosi ligšiolinės politikos: ji nežada pripažinti Pabaltijo šalių įjungimo į Sovietų Sąjungą ir reikalauja laisvo apsisprendimo Pabaltijo tautoms. Žmogaus teisių konferencijoje Maskvoje Didžioji Britanija nedalyvaus, jei iki jos surengimo nebus paleisti visi sąžinės kaliniai. Dėl pabaltiečių prašymo, kad britų vyriausybė rūpintųsi, kad į Ignaliną būtų pasiūsta tarptautinė atominės energijos agentūros komisija branduolinės jėgainės saugumui patikrinti, britų užsienio reikalų ministerijos pareigūnas pažymėjo, jog toks kreipimasis į Sovietų Sąjungą būtų netikslingas, nes galėtų sukelti klaidingą įspūdį, jog Didžioji Britanija pripažįstanti Lietuvą Sovietų Sąjungos dalimi.

Wisconsin universiteto, Jungtinėse Amerikos Valstybėse dėstytoja, prof. Birutė Ciplijauskaitė į vokiečių kalbą išvertė Vilniuje 1981 metais išleistą rašytojos Vidmantės Jasukaitytės trijų badališkų apysakų knygą „Stebuklinga patvorių žolė“. Apysakoje yra vaizduojami vienos giminės trijų kartų žmonės; keliama taurės jausmai ir dvasinės vertybės. Vidmantės Jasukaitytės apysakos vokiško vertimo išleidimu yra susidomėjusi viena Vakarų Vokietijos knygų leidykla. Tačiau knygos išleidimas yra uždelsiamas Maskvos biurokratų - Sovietų Sąjungos autorinių teisių agentūra neduoda leidimo knygą užsienyje spausdinti. Šiuo metu tuo klausimų vyksta derybos tarp sovietinės agentūros ir Vakarų Vokietijos leidyklos. TŽ

Gražulis jau Lietuvoje

Vilnius. - Vakarų pasiekusiomis žiniomis, sąžinės belaisvis Petras Gražulis jau yra sugrįžęs į Lietuvą, bet apie jį daugiau neturima jokių kitų informacijų. Gražulis dėl atsisakymo sąžinės sumetimais atlikti karinę prievolę buvo nuteistas dešimt mėnesių laisvės atėmimu; kurį laiką buvo kalinamas Pravieniškių lageryje, o liepos mėnesį buvo išvežtas kažkur į Mordoviją. Dėl nežmoniškų kalinimo sąlygų Pravieniškių lageryje, kur jį ypač terorizavo lagerio viršininkas pulkininkas Arlauskas, Gražulis buvo paskelbęs bado streiką. Gražuliui ginti Lietuvoje buvo įsikūręs specialus komitetas, dėl jo išlaisvinimo iš Vakarų Maskvai buvo sučiamti laiški. Gražulio reikalų į sovietinę valdžią pakartotinai kreipėsi ir amerikiečių kongresmenai.

Kitas sąžinės kalinys - Boleslovas Lizūnas, pagal turimas informacijas, dar nesąs išlaisvintas. Gintaras Muzikevičius iš psichiatrinės ligoninės esąs pervežtas į lagerį. Jis apkaltintas tariamu tėvynės išdavimu.

Okupantas išgąsdintas lietuvių tautinio atgimimo ir trispalvių vėliavų, ėmė kurstyti prieš lietuvius kitas Lietuvoje esančias tautines mažumas, norėdamas iš jų sudaryti medinį „Trojos arklių“, kuris iš vidaus padėtų sugriauti Sąjūdžio atsietus laimėjimus ir užtikrintų rusų kolonistų viešpatavimą Lietuvoje.

Tam tikslui 1988 m. lapkričio 4 d. Vilniuje buvo įsteigtas kolonistų „Vienybės“ Sąjūdis, pasivadines net trimis vardais Vienybė - Jedinstvo - Jednosc, lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai. Lietuvos komunistų partijos organe „Tiesa“, lapkričio 11 d. Vienybės Sąjūdis savo pagrindiniu tikslu skelbia leninistinės ir socialistinės visuomenės kūrimą bei tobulinimą. Jie skelbia visų nacionalinių kultūrų plėtojimą ir žada kovoti prieš biurokraziją.

Kolonistų „Vienybės“ steigimo aktą pasirašė 14 asmenų. Tarp jų tik 2 lietuviškos pavardės, kitos visos rusiškos, lenkiškos arba gudiškos. Jie griežtai pasisako prieš lietuvių kalbos įvedimą, prieš suverenumo reikalavimus ir prieš mūsų trispalvę, kuri jų supratimu esanti buržuazinė vėliava ir reikalauja prie visų istaigų kelti raudoną proletariato vėliavą, kuri yra nudažyta mūsų tautos kankinių krauju.

Tarp to sąjūdžio vadovų žymiausia pavarde yra A. Gelbakh, Rusijos KGB agentas, po karo Stalino atsiųstas į Lietuvą naikinti

Kolonistų „Vienybės“ Sąjūdis

partizanus ir vėl įvesti sovietinę santvarką. Dabar jis Vilniuje redaguoja „Sovetskaya Litva“, kur pasižymėjo lietuvių sąjūdžio vadovų puolimų, faktų iškraipimu ir nešvariais šmeižtais.

Panašus kolonistų ir internacionalistų sąjūdis vardu „Interdvizhniye“ buvo sukurtas Estijoje, kuriam vadovauja vieni rusai kolonistai su maža priemaiša iš Ukrainos atsiųstų svetimtųjų kurie dirba partijos ir KGB įstaigose. Visi šitie „sąjūdžiai“ yra rusų, lenkų ir gudų reakcija prieš Lietuvos, Latvijos ir Estijos sąjūdžius.

Anglų spaudoje „The Spectator“ korespondentai rašo, kad rusai kolonistai išsigando lietuvių tautinio atgimimo, nes iki šiol jie estus, latvius ir lietuvius laikė antros klasės piliečiais ir jūliai nuolatos kartojo, kad mes rusai jus išvadavome nuo Smetonos ir nuo vokiečių. Rusai kolonistai neapkenčia Sąjūdžio judėjimo, nes bijo, kad nereikėtų su Hitlerio pagalba įsigytas naujas kolonijas prarasti, o svarbiausia visai nenori mokintis vietinio krašto kalbos. Jie norėtų čia amžinai būti „Proletoriato Lordais“.

Klaipėdoje, kur yra rusų karinio laivyno uostas ir tolimosios žvejybos bazė, gyvena daug rusų. Čia jie turi visas privilegijas ir naujai statomi

Rašo Alb. Pocius

būtai dažniausia tenka tik kolonistams. Jie visi labai nekenčia lietuvių tautinio atgimimo ir Persitvarkymo Sąjūdžio. Klaipėdos dienraštis „Tarybinė Klaipėda“, kuri eina lietuvių ir rusų kalbomis, paskutiniu laiku spausdina daug piktų laišku prieš lietuvių Sąjūdį.

Kolonistas „draugas“ P. Vishnevski, „Tarybinėje Klaipėdoje“ išspausdintame laiške rašo: „Sustabdykite pamišimą. Kodėl jūs lietuviai kaip siurbėles prikabinote prie Rusijos kūno ir čiulpiate mūsų kraują. Mes matysime kaip toli jus nueisite. Niekas jums iš niekur pagalbos nesuteiks. Žinokite jūs nacionalistiniai išdavikai, kad jums nepasiseks. Kas kardu prieš mus eina, tas nuo kardo ir žuva. Tokie jau Rusijos žemių nuostatai buvo ir visada bus“.

Įdomu pasvarstyti kas kieno kraują siurbia. Ne mes lietuviai atėjome į Rusiją, bet jūs okupantai atėjote lietuvių kraują čiulpti ir Stalino laikais sunaikinate vieną trečdajį Lietuvos gyventojų, kad jums būtų daugiau vietos ir atitektų išvežtųjų į Sibiro vergų stovyklas turtas. Ne mes lietuviai prekiauvome su Hitleriu svetimomis žemėmis, bet jūsų Stalinas mainė ir pardavinėjo arba pirkto Lietuvos ir Lenkijos

žemes. Kas dave Rusijai teisę pasisavinti Karaliaučiaus sritį, kur nuo amžių buvo Lietuvos prūsų genčių gyvenama žemė. Kur nuskendo lietuviški miestų vardai kaip antai Karaliaučius, Įsrutis, Tilžė, Gumbinė, Ragaine ir Donelaičio Tolminkiemis. Iš kur ten dabar atsirado svetimi vardai, kurių ten niekada nebuvo?

Teisingai kolonistas P. Vishnevski kartoja evangelijos žodžius, kad „Kas kardu kovoja, tas nuo kardo ir žuva“. Sovietinė Rusija su kardu rankoje įsiveržė į Lietuvos teritoriją. Su kardu žudė nekaltus Lietuvos žmones ir vežė šimtais tūkstančių į Sibiro mirties stovyklas, todėl reikia tikėtis, kad vieną dieną ir ji pati nuo kardo žus, nes kiekvienas nusikaltėlis prieina liepto galą

Žinios iš Prancūzijos

Vilniaus berniukų choras „Ažuoliukas“ - tarptautinio konkurso laureatas, laimėjo GRAND PRIX! Š.m. vasario 12 Nantes mieste vyko berniukų chorų festivalis, kuriame dalyvavo 19 chorų iš įvairių Europos kraštų. Konkurse sekantieji laimėtojai buvo čekoslovakų, vengrų ir lenkų chorai. Išvykos metu „Ažuoliukai“ teko koncertuoti Nantes, Rennes ir Toulouse miestuose bei jų apylinkėse. Savo koncertinę kelionę jis užbaigs lietuvių gimnazijoje, Vokietijoje, kur dalyvaus VASARIO 16-tosios iškilimėse.

GRĮŽĘ SAŽINĖS KALINIAI VILNIUJE

Sąžinės kaliniai Vilniuje prie Lietuvos Trispalvės ant sienos, ant kuklių vaišių stalo stalo Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavėles. Iš kairės kun. Vaclovas Stakėnas, Povilas Pečeliūnas, kun. Jonas Kastytis Matulionis, Cidzikas Petras (su barzda), kun. Sigitas Tamkevičius, Gintas Iešmantas, Viktoras Petkus, Robertas Grigas.

Gintas Iešmantas, gimęs 1928.I.1, žurnalistas, poetas, grįžęs iš Permės lagerio; kun. Sigitas Tamkevičius, gimęs 1938.XI.7, grįžęs iš Permės lagerio Uralo; Viktoras Petkus, gimęs 1929.XII.30, grįžęs iš Permės lagerio Urale, ir kiti iš veido neatpažinti.

Vilniuje buvę sąžinės kaliniai ir artimieji sutinka iš Tomsko koncentracijos lagerio grįžusį kun. Sigitą Tamkevičių. Iš kairės sėdi: Petras Cidzikas, kun. Jonas Kastytis Matulionis, kun. Sigitas Tamkevičius, Gintas Iešmantas. Stovi iš kairės: Natalija Bucevičiūtė, Povilas Pečeliūnas, Elena Šuliuskaitė, Nijolė Sadūnaitė, Jadvyga Bieliauskienė, Viktoras Petkus, Anastazas Janulis ir kiti.

Vilniuje prieš praėjusias Kalėdas iš sovietų koncentracijos lagerių grįžę sąžinės kaliniai: kunigas Jonas Kastytis Matulionis, Petras Cidzikas (su barzda), Gintas Iešmantas (neatpažintas), Anastazas Janulis, Povilas Pečeliūnas ir kiti.

AR TURĖS MOKYKLA VINCO KUDIRKOS VARDĄ

Vėl atgauname atmintį. O jai grįžtant daugiau ir drąsiau galvojame apie ateitį. Atstatydami sudegintus tiltus į praeitį, skinamės kelius per biurokratinis brūzgynus į priekį. O kažkur šalia, instrukcijų ir direktyvų tankmėje paskendus, planų ir ataskaitų usnimis užgožta, stovi mūsų dėmesio tebelaukianti šventovė - Mokykla.

Tautinės mokyklos sukūrimas, apie kurį pradėdame drįsti svajoti, didi užduotis. Jos neįstengs atlikti nei Liaudies švietimo ministerija su visais naujais padaliniais, nei pertvarkyti (kada tai pagaliau įvyks?) švietimo skyriai. Netgi visi mūsų mokytojai, pagrindiniai naujosios mokyklos kūrėjai, vieni nepajėgs šio darbo įveikti. Tautinę, mokyklą sukurti (ar atkurti?) ir puoselėti (ar išsaugoti?) gali tik visa tauta.

Mokyklos atgimimas tęsis ilgai. Tačiau pradėti gal vertėtų jos „krikštą“ - vardo suteikimu? Tam ryžtis nelengva, juk mes įpratę suteikti garbingus vardus tik „labiausiai nusipelnusiems“, „labiausiai vertiems“. Tačiau būtent garbingas vardas įpareigoja ir skatina būti jo vertu. Suteikime naujai, pagal tipinį projektą pastatytai mokyklai vardą, ir ji netruks susirasti savo veidą. Be abejonės, mokyklos, kaip ir žmogaus, vardo išrinkimas - sunkus ir atsakingas darbas. Tačiau delsti nedera - mokyklos privalo turėti savo vardus, kaip bažnyčios, o ne numerius, kaip antrinių žaliavų supirkimo punktai.

Mes, baigę Kauno 5-ąją vidurinę mokyklą, pirmiausia prisimename būtent ją. Pastaruoju metu jaučiamas visuotinis susirūpinimas mūsų gimtąja kalba. 5-oji vidurinė mokykla ilgą laiką garsėjo savo literatūrinėmis tradicijomis. „Mūsų laikais“ joje, vienoje iš nedaugelio, buvo pradėtas dėstyti lotynų kalbos kursas, paildomos valandos skirtos lietuvių kalbos ir literatūros dėstyti. Mokykloje veikė kūrybingas literatūrinis būrelis, gimė graži „Poezijos pavasarėlio“ šventė, beje, gyvuojanti iki šiol. Jau tuo metu mokyklai buvo ketinama suteikti

vieno iš lietuvių literatūros klasikų vardą, tačiau tai nebuvo padaryta net pernai, minint mokyklos 50-ties metų sukaktį. Kiek ir ko dar galima laukti?

Norime priminti, kad ši mokykla įsikūrusi buvusios Vinco Kudirkos pradinės mokyklos patalpose. Argi didžiojo lietuvių tautos atgimimo šauklio Vinco Kudirkos vardą nebūtų tikslinga suteikti mokyklai su ilgamete humanitarine, literatūrine pakraipa? Ar Vinco Kudirkos gimimo 130-osios metinės, kurias minėsime

šių metų paskutinį dieną, nebus tam tinkamiausia proga?

Manome, kad mums pritaras dauguma buvusių ir dabartinių mokyklos mokytojų ir mokinių: Kauno 5-oji vidurinė - Vinco Kudirkos vardo mokykla!

Buvę 5-osios vidurinės mokyklos mokiniai: psichologas Aleksandras Kunčinskas, chemikas Liudas Mažylis, dailininkė Liucija Banaitienė, poetė Tautvyda Marcinkevičiūtė.

Tautos lobiai

Visose tautose per šimtmečius susikrauna labai svarbių vertybių, pereinančių iš kartos į kartą, gerbiamų, branginamų, saugojamų ir dažnai atvejais išreiškiančių tautos tapatybę bei savitumą. Vienos tų vertybių yra materialinės, prižiūrimos muziejuose, archyvuose, net privačiuose namuose. Kitos - yra dvasinės, kaip gimtoji kalba, raštija, įvairios kūryba, papročiai, religija. Pastaroji, kokia ji bebūtų, su retesnėmis išimtimis, nesiriboja viena kuria nors tauta. Nežiūrint į tai, tautose ji reiškiasi kaip viena iš pačių svarbiųjų dvasinių vertybių. Kaip patirtis rodo, organizuoti bandymai religiją išstumti iš gyvenimo nepavyko. Sovietų Sąjungos ateizmas, uolus naujos socialistinės visuomenės statymo pagalbininkas, per septyniasdešimt metų nebepataisomai susikompromitavo. Porevoliuciniiais metais kai kam tasai ateizmas gal ir atrodė kaip kažkas naujo, pažangesnio, gerai sudiderinančio su materialistine filosofija ir komunistine doktrina. Todėl dėl religijos šalinimo iš viešumos niekas nė nesijaudino, nebent kai kur slaptuose privačiuose sektoriuose be jokios įtakos valstybei, kuri visuomenę skatino šūkauoti apie naują pasaulį ir žmogų, dainuoti apie būsimą žemės rojų. Organizuotais paradais Raudonojoje aikštėje su išjuokiamais, sukarikatūrintais dvasininkais, su slegiančiais liaudį

kryžiais ir buožių botagais viešai visam pasauliui būdavo rodomas nusistatymas religijos atžvilgiu.

Tačiau ar buvo kas laimėta? Iš tikrųjų - nieko. O tai pirmiausia dėl to, kad ateizmas tegalėjo remtis niekinimu ir neigimu, nieko žmogaus dvasiai priimtino nepasiūlydamas ir neužpildydamas atsiradusios tuštumos. Neigti Dievo buvimą, Jo vietom pastatant sudievinčius komunizmo kūrėjus ir revoliucijos vadus, buvo lygu eiti užrištomis akimis, įtemptai tesiklausant propagandinių garsiakalbių, nurodančių kada ir koku keleliu sukti, ką aplenkti, nuo ko nusigręžti. Kaip ilgai žmogus, nebūdamas aklas, o tik užrištomis akimis, gali šitaip eiti? Kad kantrybės netekęs žmogus akis atsirišo, šiandien liudija visas pasaulis, stebėdamas permainas Sovietijoje. Ypač jaunimo praregėjimas yra ryškus posūkis, vedąs į tikrąsias ir nenykstančias vertybes, atskleidžiančias dvasingumą, tokį paprastą ir gyvą, koku šiandien grindžiamas ir tautos atgimimo judėjimas.

Vilniaus katedros bei kai kurių kitų šventovių grąžinimas tikintiesiems, varžtų atleidimas atlikinėti religines pareigas, - visa tai juk viešas tos veiksmingos jėgos pripažinimas, o tautai - ne dovanos, bet tik nusavinto ir paniekinto lobia grąžinimas. Tas lobiai, ilgai niekintas, slėptas, naikintas nenustojo savo vertės bei žėrėjimo. Priešingai - jis pasidarė tik dar patrauklesnis, dar labiau žėrintis bei spinduliuojantis. Dabar svarbu, kad visa lietuvių tauta pajustų slėptųjų dvasinių lobių veikmę ir gaivintųsi jų spinduliuose. Teks gerokai pasitempti tiems, kuriems tenks tuos lobius ne tik saugoti, bet ir juos skleisti. C.S

„T.Ž. Nr. 6.“

Sekant Pabaltijo kraštų pavydžiu

Sekant pabaltijo kraštų pavydžiu, taip pat ir mažojoje Moldavijos respublikoje pradėdama rūpintis įteisinti moldavų kalbą kaip valstybinę. Tam tikslui yra įsteigta speciali respublikinė komisija, kuri paragino panaikinti Moldavijoje dvikalbiškumą, taip pat pasiūlė moldavų kalbai pritaikinti lotynišką rašmenį. Nors moldavų kalba yra ta pati kaip rumūnų, taigi, yra lotynų kilmės, jos rašybai dabar yra naudojamas vadinamos kirilicos raidynas. Kaip ražymi Vatikano radijo dienraštis, Moravijoje pastaruoju metu įvyko tautinio pobūdžio demonstracijos, kurias surengė moldavų nacionalistų demokratinis sąjūdis. Moldavija turi apie keturis milijonus gyventojų, kurių 64-ri procentai yra moldavi, 14-ka procentų ukrainiečių, 12-ka procentų rusų, o likusieji yra bulgarų ir žydų kilmės žmonės.

Jungtinių Amerikos Valstybių Sekretorius

Washington. February 9, 1989

Mr. Stasys Lozoraitis, Jr. Charge d'Affaires of Lithuania.

Vyriausybės ir Amerikos žmonių vardu išreiškiu gražiausius sveikinimus ir geriausius linkėjimus Lietuvos gyventojams minint 71-ąsias Nepriklausomos Lietuvos metus.

Mes stebime su dideliu nekantrumu naują prasidėjusį Lietuvos atgimimą. Vyrai ir moterys taikingose demonstracijose parodė pasauliui, kad laisvės ir teisės troškimas nebuvo užslopintas laike okupacijos. Politinė ir religinė laisvė per ilgai buvo paneigiama Lietuvos gyventojams, kurie turėjo ryšį su demokratine Europa. Laukiame kada Lietuva galės džiaugtis pilnutėle laisve.

Mes niekada nepripažinome jėga įjungtos Lietuvos į Sovietų Sąjungą ir nepripažinsime. Mes visuomet pagelbėsime Jūsų siekiams taikos, laisvės ir demokratijos reikalavimams. Mes pritariame Lietuviams taikingai siekiant atgauti Jūsų tautinį, demokratinį idealą, kuriuo mes naudojames.

Pasirašė James A. Baker, III

Naujos Sovietų torpedos

Washingtonas. - Amerikos Laivyno vadovybė praneša, jog Sovietų Sąjunga turi naujas torpedas, su konvencionaliųjų ginklų sprogstamosiomis dalimis, kurios savo sprogimu gali sunaikinti patį didžiausią Amerikos lėktuvnešį.

Pranešime rašoma, jog apsigynimas prieš šią torpedą reikalauja didžiausio Amerikos vyriausybės dėmesio. Sovietai esą šioje srityje žymiai stipresni. Speciali laivyno grupė šį klausimą tyrinėjo ir analizavo 18 mėnesių. Jų išvados dabar buvo paskelbtos Gynybos departamento žiniai. Yra ir jų rekomendacijos, tačiau jos neskelbiamos visuomenės žiniai.

Laivyno admiralas A.H.Trost sako, kad šiam reikalui turi būti surasta naujų lėšų, nes reikia pradėti vėl iš naujo moderninti laivyną, kadangi, kas buvo prieš penkis metus, šiandien jau yra atsilikę. Todėl jis ragina kitų metų biudžete į tai rimtai atsižvelgti. Sovietai ypač yra išbulinę savo torpedų sistemą daug labiau negu savo laivyno raketas.

Reikia naujų laivų

Tų pačių ekspertų apskaičiuota, jog jei viena iš tų plataus diametro raketų paliestų CV, tai šis vienetas būtų išvestas iš rikiuotės. CV yra sutrumpintai vadinamas apginkluotas vienetas, pavyzdžiui, kaip Kennedy 80,000 tonų lėktuvnešis. Pranešimas pataria Amerikai susikoncentruoti apsigynimo programai prieš sovietų torpedas. Reikia turėti tokią sistemą, kurią naudodama Amerika galėtų sunaikinti atskrandančias prieš torpedas, dar joms nepasiekus taikinio.

Ekspertai taip pat praneša, jog elektroniniai signalai, kurie yra perduodami iš amerikiečių laivų, negali būti iššifruojami sąjungininkų, kadangi tai reikalauja labai intensyvaus pasirošimo, ir jei įvyktų pavojus, tai nebūtų galima tuoj pat apie jį pranešti. Tad ir šią problemą raginama taip pat išspręsti kitu būdu. Todėl ši ekspertų grupė siūlo statyti naujus laivus, kurie būtų atsparūs raketoms ir torpedoms ir savaime galėtų tęsti ne tik apsigynimo, bet ir puolimo kovas.

„Draugas“ Nr 245

Iš „Kronikos“ archyvo

(Tęsinys)

Ties rūsio langu žiburiavo šviesa. Įsidrąsinusi moteris prisitartino prie sargybą einančio vyriškio ir ėmė prašyti, kad Barbaros palaikus, jeigu jau įstatymai draudžia ją garbinti šiame rūsyje, palaidotų kapinėse. Sargybinis atsakė: „Jau per vėlu“. Ryšį B.Umestauskaitės karsto rūsyje nebuvo. Taip Žemaitija neteko B.Umestauskaitės palaikų, apie jų likimą kurį laiką sklido įvairios paskalos, kalbėta, kad Barbaros kūnas atiduotas tyrimams ir panašiai.

Liaudies įsitikinimu, Barbora Umestauskaitė savo gyvenimu ir mirtimi, ginant skaistumą, nusipelnė šventiesiems skiriamos pagarbos, nors Romos martyrologijoje ji niekada nebuvo užregistruota. Dėl tuometinės carizmo sprespaudos ir protestantizmo išplitimo, šventųjų kultas Lietuvoje turėjo nemažą kliūčių. B.Umestauskaitė šventosios aureole apvainikavo tikinti Lietuvos liaudis. Jos pamaldus gyvenimas ir heroiška mirtis buvo pakankami motyvai garbinti ją kaip šventąją.

Šito niekuomet nedraudė ir Lietuvos vyskupai. Priešingai, jie pritarė liaudies nuomonei ir gynė Barbaros palaikus nuo carinių gubernatorių savivalės, kai šie dėl tautinoreliginio poveikio brutalia jėga stengėsi išrauti iš žmonių sąmonės jos prisiminimą. Visai pagrįstai galvojame, jog anuo laiku Barbaros kultas padėjo išsaugoti liaudyje lietuviškumą ir trukdė plėstis protestantizmui.

Atėjo metas priminti žmonėms šią istorinę asmenybę, kurią mūsų neramus ir sumaterialėjęs laikmetis stengiasi visiškai išrauti iš žmonių atminties. Jau net Žagarėje jaunesnioji karta neretai ją vadina Barbora Radvilaite, sumaišę jos vardą su kita istorine asmenybe - karaliaus Žygimanto Augusto žmona.

Dingsta dokumentai, nyksta prisiminimai, miršta senų padavimų saugotojai...

Neturime B.Umestauskaitės-Žagarietės palaikų. Tauta neišsaugojo jos karsto, tebus išgelbėtas nuo užmaršties jos prisiminimas.

IS MUSU PARAPIJU

Melbournas

Sv. Kazimiero - Lietuvos Globėjo ir Skautų Patrono iškilmingos šv. Mišios kovo 5d. sekmadienį. Džiugo tuntas atlieka giedojimus, skaitymus, aukų atnešimą. Visi priimkite šv. Komuniją, melddami mūsų šventojo laisvės Lietuvai.

Pakrikštyta Adriana Judita Guardiani, dukrelė Franco ir Juditos Onos (Sakalauskaitės) Guardiani. Krikšto tėvai: Robert Piggott ir Loreta (Mackevičiūtė) Piggott.

Pakrikštyta Stephanie Lee Zervos, dukrelė Michael ir Monikos (Česnaitės) Zervos. Krikšto tėvai: John Zervos ir Michaelle Lackmund.

Pakrikštytas John Michael Zervos, sūnus Michael ir Monikos (Česnaitės) Zervos. Krikšto tėvai: Soula Zervos ir Romano Di Mateo.

Ligoniai. Jonas Koplūnas pusiau paraližuotas prieglaudoje, 62 Blyth St, Brunswick, suteikti Sakramentai, ir Juozui Račiui, Wesley Mission Centre, 214 Arden St, Nth Melbourne.

Pranas Petniūnas, 64m. amžiaus mirė vasario 24d. Morwell. Jo žmona pakvietė laidotuvių Mišioms ir apeigoms kun. J. Petrauską. Palaidotas Moe kapinėse.

LKV Sąjungos Ramovės mirusiųjų narių paminklo ir Gedimino stulpų pašventinimas ir šv. Mišios už mirusius narius Lietuvos namuose, Lietuvos Kankinių koplyčioje, kovo 11d. šeštadienį 1 val.

Parapijai aukojo: \$60 A. Ročius, po \$50 Dana M. Baltutienė, D.M. Didžiai. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknys.

Už Prana Petniūną šv. Mišioms aukojo: G. Baleiša, V. Balsevičius, I. Budrys, E. Eskirtienė, Harding, S. Jacys, V. Koženiauskienė, Lekniai, B. Libachevski, Z. Poškaitis, V.T. Rosato, V. Rutkauskai, M. Sodaitienė, A. Šabrinskai, K. Šimkūnas, J.A. Tutlys, J. Vaitkus, B.O. Vitkauskai.

Kun. J. Petrausko vadovaujama maldos grupė Lietuvos namuose turės maldas kiekvieną šeštadienį 3 val. p.p.

Tautos Fondo aukotojų sąrašė turėjo būti \$10 aukojęs A. Žilinskas.

Algirdas Grigaitis, aprūpintas ligonių sakramentais, mirė vasario 27d. Maroondah ligoninėje, Ringwood East. Rožančius buvo kalbamas Tobin kopl. Burwood kovo 2d. Laidotuvių šv. Mišios mūsų Šv. Jono bažn. kovo 3d. ir palydėtas į Springvale krematoriumą. Giliame liūdesyje liko žmona Julė Grigaitienė, duktė Dalia Ramanauskienė su šeima.

Jurgis Pljus Stiklius slaugomas Gladswood House, 16 Rothwell St, Ascot Vale. Jam amputuota kairė koja žemiau kelio.

Sydnejus

Rekolekcijos

Didi garbė ir džiaugsmas visiems, kad šių metų gavėnios rekolekcijas Sydney praves kovotojas ir kankinys už tikėjimą - Didžiai Gerbiamas kun. Alfonsas

Svarinskas. Rekolekcijos vyks St. Joachim's bažnyčioje Lidcombe kovo 17, 18 ir 19 dienomis.

Pentadienį, kovo 17 d. nuo 5 val. išpažintys, 6.30 val. įžanginė konferencija, 7.15 val. australų kryžiaus keliai, 7.30 val. šv. Mišios, Komunija, rekolekcijų pamokslas.

Šeštadienį, kovo 18 d., išpažintys nuo 2 val., o 4 val. konferencija salėje, 5 val. šv. Mišios, Komunija, rekolekcijų pamokslas.

Verbų sekmadienį, kovo 19 d. išpažintys nuo 10 val., o 11.30 val. iškilmingos rekolekcijų pamaldos, giedant „Dainos“ chorui ir visų bendra Komunija. Tuojau po Mišių užbaigiamoji konferencija, atlaidų suteikimas ir palaiminimas.

Rekolekcijų išlaidoms I-ji rinkliava Verbų sekmadienį ir Vakarinėse Mišiose.

Parapijos salėje bendri pietūs, po kurių gerbiamasis Svečias kalbės: „Aš buvau sovietų kalinys“ bei atsakys į paklausimus. Apie 4 val. Lietuvos namuose Bankstown - susitikimas su Sydney lietuvių jaunimu.

Canberra lietuviams rekolekcijos kovo 14 ir 15 dienomis vakarais nuo 6 val. St. Mary's koplyčioje Braddon. Abu vakarus išpažintys, konferencija, šv. Mišios, Komunija ir pamokslas.

Newcastle ir Wollongong lietuviams atskirų rekolekcijų nebus - visi kviečiami į Sydney.

Brisbanės lietuviams rekolekcijos kovo 21 ir 22 dienomis - Didžiosios Savaitės antradienį ir trečiadienį vakarais nuo 5 val. St. Mary's bažnyčioje South Brisbane.

Kaip Sibiro kankiniui atsivėrė kalėjimai, lageriai, taip teatsivėria ir mūsų širdys ir sielos Viešpaties malonei ir išganymui.

Kun. Alfonsas Svarinskas iš Brisbanės sugrįžta Didįjį Pentadienį ir Kristaus Priskelimo Velykų pamaldas švęsime kartu su juo. Dar pasakys pamokslą Po Velykų išskris vėl į Vakarų Vokietiją.

Prelatas Petras Butkus
Australijos Lietuvių Katalikų Sielovada

MELBOURNAS

Moterų metinis susirinkimas

Soc. Globos Moterų D-jos V-ba praneša: kovo mėn. 12 d. (sekmadienį), 2 val.p.p. Lietuvos namuose, Moterų seklyčioje, yra šaukiamas draugijos narių metinis susirinkimas. Susirinkimo dienotvarkė: Susirinkimo atidarymas, Prezidiumo pirm. ir sekretorės rinkimas, Mandatų komisijos sudarymas, Pereito metinio susirinkimo protokolo skaitymas, Pranešimai - primininkės, išdininkės, ligonių koordinatorės, revizijos komisijos - Diskusijos dėl pranešimų, Valdybos apyskaitos tvirtinimas, Klausimai ir sumanymai, susirinkimo uždarymas.

Susirinkimui pasibaigus, kavutė ir užkandžiai. Laukiame Jūsų visų.

S.G.M. D-jos Valdyba

Pranciškus Asyžietis - taikos žmogus

Praėjusių metų gruodžio mėnesį Italų katalikų jaunimo grupė iš Arezzo miesto, netoli nuo Florencijos, lankėsi Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje su spektakliu „Pranciškus Asyžietis - taikos žmogus“. Grupės vadovas ir spektaklio režisierius prof. Vaccari Arezzo šiomis dienomis įvykusiame susirinkime plačiau papasakojo apie šią kelionę. Jo ir kitų grupės narių įspūdžius atspausdino kai kurie Italijos laikraščiai. Kelionė įvyko Gorbačiovo žmonos Raissos kvietimu, numatant pastatyti tris spektaklius - po vieną Maskvoje, Leningrade ir Kaune. Atykusi į Maskvą, grupė betgi, tuoj susidūrė su įvairiais sunkumais dėl kurių spektaklis Maskvoje negalėjo įvykti: dekoracijos, teatro kostiumai ir muzikos instrumentai dėl nepaaiškintų priežasčių buvo pasiūsti į Leningradą. Neįvyko nė numatytasis susitikimas su Gorbačiovo žmona. Italų jaunimas, betgi, turejo progos susitikti su Maskvos universiteto studentais, kurie statė daug klausimų apie Dievą, tikėjimą, katalikų Bažnyčią. Viena rusė studentė pasakė: mes trokštame tikėjimo, padėkite mum tikėti ir melskitės už mūsų tautą. Susitikimas užsitęsė ligi vėlyvos nakties. Leningrade, nepaisant vėl iškilusių biurokratiškos kliūčių, Arezzo jaunimas pagaliau galėjo atlikti numatytąjį spektaklį, kuris susilaukė didelio pasisekimo. Buvo išdalinti apie keturis tūkstančius į rusų kalbą išverstų spektaklio tekstų.

Italų jaunimo nusivylimas dėl kelionėje patirtų sunkumų betgi visiškai išnyko jiems pasiekus katalikiškąją Lietuvą. Čia italai pasijuto kaip namuose, žmonės ir aplinka dvelkė vakarietiška dvasia. Italai buvo lietuvių sutikti kaip seni bičiuliai, tuoj užsimezgė humanišku kontaktai. Spektaklis apie šv. Pranciškų buvo atliktas koncertine forma švento Antano Paduviečio bažnyčioje Kaune, kuri buvo pilna žmonių. Svečius iš Italijos trumpai pasveikino parapijos klebonas kun.

Krizantas Juknevičius, supažindindamas su lietuvių katalikų būkle. Mūsų tauta, kalbėjo kunigas, nepaisant ateistinės propagandos, liko tikinti. Tikinčiųjų padėtis, betgi, tebėra sunki. Persitvarkymas davė kiek daugiau laisvės, dėl to lietuviai tikisi, kad peristvarkymo procesas nesulėtės ir kad Bažnyčia palaipsniškai sustiprės. Italų jaunimas susidarė įspūdį, kad įvairūs patirti sunkumai anaipol nepalaužė tikinčiosios lietuvių tautos ir kad Lietuvoje tikėjimas yra susipynęs su autonomijos troškimu. Kauno šv. Antano bažnyčioje kunigui pakvietus susirinkusiuosius vieni kitiems palinkėti ramybės, vienas jaunas lietuvis įbruko į italo svečio rankas lietuvišką laikraštį. Jo lietuviškas tekstas italui nebuvo suprantamas, tačiau, pažymėjo jaunuolis iš Arezzo, mum užteko pažvelgti į laikraštį atspausdintas nuotraukas: jose tartum aidėjo iš Lietuvos žemėje kylantis laisvės šauksmas.

MELBOURNAS

Pensininkams

Kovo mėn. 14 d. antradienį 12 val. Lietuvių namuose įvyks svarbus pensininkų susirinkimas. Bus renkama nauja Pensininkų valdyba. Kviečiame visus pensininkus būtinai susirinkime dalyvauti.

Pensininkų valdyba

Pranešimas

LKVS-gos Ramovė, Melb. skyriaus valdyba praneša, kad šių metų kovo mėn. 11 dieną, 1 val. p. pietų, Kankinių Koplyčioje bus atnašaujamos šv. Mišios už mirusius skyriaus narius ir pašventinta jų paberbimui pagaminta Mirusiųjų Atminimo Lenta.

Visi ramovėnai bei mirusiųjų ramovėnų šeimų nariai ir giminės kviečiami šiose šv. Mišiose skaitlingai dalyvauti.

LKVS-gos Ramovė
Melb. skyriaus valdyba

LATROBE VALLEY LIETUVIAMS

Pamaldos prieš Velykas bus Verbų sekmadienį kovo 19d. Šabrinskų sodyboje. Išpažintys 11 val. šv. Mišios su procesija 12 val.

Kun. J. Petrauskas

Adelaidės Lietuvių Sporto Klubas „Vytis“

Visuotinio metinio susirinkimo Lietuvių Namuose, kuris įvyks 1989 m. balandžio mėn. 2 d.

Dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Prezidiumo kvietimas.
3. Mandatų komisijos sudarymas.
4. Klubo pirmininko pranešimas.
5. Klubo išdininko pranešimas.
6. A-kes Kontrolės Komisijos akto skaitymas.
7. Naujos klubo v-bos rinkimai.
8. Klubo veiklos tvirtinimas.
9. A.L.F.A.S. v-bos pirmininko pranešimas apie praėjusią 3-čią Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių pravedimą.
10. Klausimai ir sumanymai.
11. Susirinkimo uždarymas.

E.Taparauskas Sekretorius.

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

\$100 Juozas Balčiūnas (1100), Vic. - žmonos, A.A. Eleonoros prisiminimui.

Melbourno Lietuviai Vasario 16 d. proga: po \$20 R.E.Šemetai (270), V.Ročienė (218), K.Zdanius (207) ir A.Raudys (A.A.J.Ivinskienės atminimui). Po \$10 A.Kaspariūnas (80), M.Didžys (305), A.Grikipelinė (65), V.G.Ališauskai (730), J.Pranckūnas (392), B.Sadauskas (69), A.Vyšniauskienė (55), A.Kesminas (245), B.Prašmutaitė (145) ir E.Markonienė (147) - (A.A. vyro ir dukros prisiminimui).

Nuoširdus aciū visiems aukotojams.
Vincas Aližauskas ALFondo išdininkas

Padėka

Mūsų Motinai, Močiutei ir Uošvei A.A. Stefanijai Špokevičienei mirus, patyrėme daug užuojautos, moralinės paramos ir pagalbos iš savo giminų, artimųjų ir draugų. Nuoširdžiai dėkojame kun. dr. Pr. Daukniui už rožinio maldas, šv. Mišias ir laidotuvių apeigų pravedimą. Esame giliai dėkingi visiems artimiesiems ir draugams už atsiųstas gėles, paskirtas maldas ir aukas, bei parodytą atjautimą mūsų liūdesio valandoje.

Vytautas ir Marytė Špokevičiai
Ina Kunčiūnienė

A.†A. Stefanijai Špokevičienei

mirus, reiškiamo nuoširdžiausią - skautišką užuojantą jos sūnui ps. Vytautui su žmoną ps. Maryte, giminėms ir kitiems artimiesiems drauge liūdėdami.

Melbourno Skautininkų Ramovė

A.†A. Pranui Petniūnui

mirus, žmoną Angele, sūnų Revetą ir dukrą Julantą su šeimomis, o taip pat seserį Janiną ir puseserę Slasę, kurios yra atvykę iš Lietuvos, giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Sale seniūnijos lietuviai

Vasario Šešioliktosios minėjimai Lietuvoje

Jau yra paskelbta Vasario Šešioliktosios - Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties - paminėjimo Lietuvoje oficiali programa. Įvairūs renginiai ta proga bus pravedami dvi dienas - vasario penkioliktąją ir šešioliktąją - Kaune ir Vilniuje. Numatoma, kad lietuvių tautos šventė bus atžymima ir kituose Lietuvos miestuose. Pagrindinius minėjimus Kaune ir Vilniuje rengia Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis. Kaip pastebi užsienio spaudos agentūros, Vasario šešioliktosios šventė šiais metais Lietuvoje bus viešai atžymima pirmą kartą po Antrojo pasaulinio karo pradžios, tai yra nuo to laiko, kai Lietuva buvo prievartiniai prijungta prie Sovietų Sąjungos, užgniauziant 1918-ais metais vasario šešioliktąją atkurtą nepriklausomą Lietuvos valstybę. Per pastaruosius dešimtmečius, rašo spaudos agentūros, bet koks viešas Vasario šešioliktosios šventės paminėjimas buvo sovietinės valdžios griežtai draudžiamas o išdrįsusieji šią sukaktį kuriuo nors būdu viešai prisiminti buvo persekioti ir net įkalinti. Nemažai moksleivių, pavyzdžiui, skaudžiai nukentėjo vien dėl to, kad Vasario šešioliktąją buvo iškėlę nepriklausomos Lietuvos trispalvę vėliavą. Spauda atkreipia dėmesį, kad dar praėjusiais metais saugumas buvo sulaukęs lietuvių žmogaus teisių gynėjų, paskebusius talkingus Vasario šešioliktosios minėjimus. Pavyzdžiui, Vytautas Bogušis, Petras Cidzikas, Nijolė Sadūnaitė, Antanas Terleckas ir kiti praėjusiais metais buvo tardomi, laikomi saugume, kai kurie sulauktyti, dar kiti išsklaidyti, keliais atvejais net primušti. Spaudos agentūros rašo, šių metų minėjimų rengėjai tikisi, kad valdžios atstovai, dalyvavę 1988-ųjų metų vasario mėnesio represijose, pajus moralinę atsakomybę nedalyvauti už kelių dienų įvykstančiuose renginiuose Vasario šešioliktosios šventės proga.

Pagal nustatytąją programą, šiais metais Tautos šventės minėjimai prasidės Kaune vasario 15 dieną, Ketvirtą valandą po pietų žmonės rinksis Kauno Pilies aikštėje iš kurios autobusais vyks į karių kapines Aukštuose Šančiuose. Čia 6 valandą po pietų bus padėtos gėlės ir vainikai prie žuvusiųjų už Lietuvos nepriklausomybę karių kapų. Tuo pačiu metu vainikai bus padėti Petrašiūnų kapinėse prie Lietuvos nepriklausomybės akto signatarų kapų. Vasario penkioliktąją, 8

Paieškojimas

Giminės Lietuvoje paieško Algio Rusino, gyvenusio Melbourne. Rašykite: A. Laukaitis, 18 Miller Ave, Ashfield, NSW 2131.

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDA

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

valandą vakaro, Kauno muzikiniame teatre rengiamas šventinis Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio seimo posėdis, kuriame bus svarstomos Lietuvos dabartį ir ateitį liečiančios problemos. Posėdyje dalyvaus Sąjūdžio seimo nariai ir svečiai - Estijos ir Latvijos liaudies frontų atstovai, Rusijoje veikiančių neformalių grupuočių delegatai, žurnalistai, galbūt svečiai iš užsienio, jei jiems nebus sutrukdyta kelionė į Lietuvą. Ketvirtadienį, vasario šešioliktąją, 8 valandą ryto numatytos iškilmingos pamaldos

Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis

Kaip praneša Reuterio žinių agentūra, Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis pakvietė uždraustos lenkų laisvosios profesinės sąjungos „Solidarumas“ lyderį Lech Walensą į Vilniuje ketvirtadienį rengiamas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakties minėjimo iškilmes. Negalėdamas kvietimo priimti dėl dabar Varšuvoje vykstančių laisvosios profsąjungos derybų su valdžia, Walensa laišku pasveikino Lietuvos Persitvarkymo sąjūdį, solidarizuodamasis su jo siekais iškovoti Lietuvai daugiau autonomijos. Tą dieną mes būsime dvasioje su jumis, rašo Walensa laiške Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžiui, drauge linkėdamas sėkmės pastangose už demokratijos, tautinių ir pilietinių teisių įgyvendinimą. Lietuvių tautos nuosekliai vedama kova už jai priklausančias teises, rašo laiške Walensa, tarp lenkų kelia susižavėjimą ir daug lenkų padaršino kovoti už savo pačių išsilaivimą. Draugiškai tarp savęs sugyvenančios mūsų tautos, pažymi baigdamas Walensa, gali sudaryti pagrindą naujam Europos vizijai. Mes trokštame, kad tokios naujos Europos idealas būtų nuolat ugdomas.

Užsienio spaudos agentūros, tuo tarpu, praneša, kad šiandien,

Lietuva yra garsioji kryžių šalis

Kryžius, yra kančios simbolis, bet drauge ir prisikėlimo bei vilties ženklas. Jis mum primena, kad laisvė einama vargų ir vilties keliu. Viltį šviesesne tėvynės ateitimi stiprina žmonėse ir tautos glūdintis nesulaikomas laisvės troškimas ir nenumalšinamas laisvės ilgesys. Tikintys žmonės ir tikinčios tautos, kaip krikščioniškoji lietuvių tauta, savo viltis visada paremia tikėjimu į Dievą ir pasitikėjimu Dievo pagalba ir globa. Tad ypač šiandien melskime Visagalį Dievą, kad globotų ir stiprintų lietuvių tautą, bandymuose išlaikytų gyvą ir tvirtą jos dvasią, parengdamas ją naujam prisikėlimui tiesoje, teisingume ir laisvėje.

Kauno arkikatedroje-bazilikoje. Po pamaldų iš arkikatedros-bazilikos, prieš 10 valandą, bus šventinė esisena Vilniaus, Ožėškienės, Donelaičio gatvėmis iki Laisvės paminklo Kauno karo muziejaus sodelyje. Čia nuo pusės vienuoliktos ligi vidudienio vyks masinis mitingas, kurio metu bus atidengtas iš sodelio sovietų anksčiau pašalintas Laisvės paminklas. Laisvės paminklas yra atstatytas toje pačioje vietoje, kur jis anksčiau stovėjo. Prie paminklo buvusios keturios lentos su tekstais nėra išlikusios, turbūt buvo

trečiadienį Kaune prasidėjo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimai, nepaisant rusų mažumos spaudimo, kad valdžia Lietuvoje tuos minėjimus atšauktų. Spaudos agentūros atkreipia dėmesį, kad keli tūkstančiai rusų Vilniuje praėjusi sekmadienį buvo surengę protesto demonstraciją prieš numatomus Vasario Šešioliktosios šventės minėjimus ir prieš valdžios nutarimą paskelbti lietuvių kalbą oficialia valstybine kalba. Spaudos agentūros pažymi, kad nors Vasario Šešioliktosios minėjimai nebuvo atšaukti ir vyks pagal nustatytą programą, valdžia Lietuvoje vis dėl to padarė nuolaidą rusam, sutikdama, kad kai kurios Lietuvos Nepriklausomybės šventės nebūtų tiesioginiai perduodami per Lietuvos televiziją, kaip buvo jau pažadėta. Pavyzdžiui, pagal turimas informacijas, per televiziją nebebus transliuojamos Laisvės paminklo Kaune atidengimo iškilmes.

Bibliotekos žinios

Gautos Vilniuj leistos 1988 m. knygos: „Stasys Šimkus ir lietuvių muzikinė kultūra“. Leidinį parengė, straipsnių ir komentarus parašė Dana Palionytė, dailininkas Algirdas Grubevičius. Albume nušviečiama lietuvių kompozitoriaus, chorų dirigento S.Šimkaus (1887-1943) gyvenimas, kūryba, muzikinė organizacinė veikla. Leidinys skirtas S.Šimkaus 100-osioms gimimo metinėms. Iš Poezijos biblioteka „Versmės“ serijos Edmundo Steponaičio „Rinktinė“. Anksti mirusio poeto E.Steponaičio (1892-1908) kūrybos rinktinė, kurioje pateikiami eilėraščiai, prozos vaizdeliai, vertimai, laiški. Poeto susirašinėjimas su L.Tolstojumi yra vienas įdomesnių rusų-lietuvių literatūrinių ryšių puslapių. J.Mikštas

Jūrų laivyno bazė Port Hedland'e (W.A.) Indonezijos žvejai atostogauja ir žvejoja Australijos pakrantėse. Australija, norėdama sustabdyti nuolatinį Indonezijos žvejojimą Australijos vandenynse, nutarė įruošti jūrų laivyno bazę Port Hedland'e.

Krašto apsaugos ministeris Mr. Beazley paminėjo, kad bazėje numato patalpinti šešis minogaudžius (patrol boats) ir kelis povandeninius laivus.

Ši bazė galės pilnai aptarnauti laivyno vienetus ir bus panaudota kariškiems taikos meto pratimams, pav. „Kangaroo 89“.

Iki šio laiko laivyno vienetai sulaukė 35 nelegaliai žvejojančius Indonezijos laivus Australijos pakrantėse.

Koresp.

sunaukintos, bet jas iki iškilmių numatoma atstatyti. Pagal turimas informacijas, Laisvės paminklą Kauno karo muziejaus sodelyje atidengs buvęs savanoris, architektas Zemkalnis-Landsbergis. Vasario 16 dieną 14 val. Kauno filharmonijoje ir sporto salėje numatomi koncertai. 19 val. Neries ir Nemuno santakoje Kaune rengiamas tautinis vakaras - folklorinių ansamblių pasirodymai, laužai, fejerverkai, kuriais bus užbaigtas Vasario šešioliktosios minėjimas Kaune. Tautos šventės minėjimų programą Vilniuje pateiksime ryt dienos laidoje.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimus Kaune ir Vilniuje numatė vykti kai kurie užsienio lietuvių veikėjai - pasauliečiai ir dvasininkai, gavę Persitvarkymo sąjūdžio kvietimus. Tačiau kai kuriems jų sovietų diplomatinės atstovybės nedavė įvaziavimo vizų, nors jos buvo pažadėtos. Kvietiesiems buvo pasakyta, kad galės keliauti į Lietuvą tik tai po vasario 20-os dienos. Tarp asmenų, kuriems sovietai atsisakė duoti vizas yra keli Romoje gyvenantys lietuviai kunigai. Dėl to jie negalės nuvykti į Lietuvą Vasario šešioliktosios šventės proga. LRTV

Ištrauka iš bibliotekoje esančios Lietuvių namų svečių knygos įrašų: „1989.2.16 - 1989.2.19. Brangūs Tautiečiai! Negaliu šiandien žodžiais apsaityti tų jausmų, kurie susikaupę mano krūtinėje. Labai jaudinuosi, bet noriu tarti keletą žodžių. Žmonės ir gyvenimas, kaip ir visa gamta, keičiasi kas valandą, kas sekundę. Iki šių metų net sapne negalėjau įsivaizduoti, kad Vasario 16 dieną būsiu Australijoje. Juo labiau, kad ši Vasario 16 ypatinga. Esu labai labai laiminga, kad šiandien mūsų tautos šventę švenčia visa Lietuva kartu su viso pasaulio lietuviais. Šiandien mano gimtajame mieste, Karo muziejaus sodelyje, atstatomas LAISVĖS PAMINKLAS - ANGELO SKULPTŪRA. Man liūdna, kad aš ne ten, bet čia mane palaiko Jūsų širdžių ir akių šiluma. Aš gerbiu visas tautas. Tokia ir mano specialybė - padėti žmonėms. Žemė - visų mūsų gimtasis lopšys. Bet tas mažas juodos žemės lopinėlis prie Baltijos visada lieka mielas ir brangus širdžiai. Džiaugiuosi, kad atsirado galimybė bendrauti. Neseniai laikraštyje „Literatūra ir menas“ rašė, kad yra trys Lietuvos: viena - prie Baltijos jūros, kurioje gyvename mes, antra - išsiklaidžiusi po pasaulį, trečia - praėjus kančias ar palikus gyvybę Sibire. Mes gyvename ir gyvensime savo šalyje. Jūs įleidote šaknis ir adoptavotės čia. Būkite laimingi saulėje, svetingoje Australijoje. Dėkojame, kad išsaugojote lietuviška dvasią šiame tolimame kontinente.“

Tesaugo Jus Dievas...
Jums - žydėjimas rūtos.
Jums - kvepėjimas mėtos,
Vėjo gūsis nuo jūros
Ir nuo kalno Birutės.

Jums - Lietuviška duona
Ir dainų sutartinė
Jums linkėjimus siunčia
ŽILAGALVĖ GIMTINĖ.

Naudodamasi proga, nuoširdžiai dėkoju ponai Irenai O'Dwyer su šeima ir Jadvygai bei Pranui Mulevičiams, sudariusiems galimybę Vasario 16 šventę praleisti lietuvių tarpe. Su pagarba gyd. Irena Pečiulienė iš Kauno.